

Kommentarer til «Opprusting og utvidelse av Noreverkene – Statkrafts kommentar til høringsuttalelser til konsesjonssøknaden» med vedlegg «Nore Redesign – Norconsults vurdering av enkelte høringsuttalelser».

Utarbeidet av Atle Harby, SINTEF Energi, 13. mars 2026

Generelt

Statkraft og Norconsult har svart ut de fleste høringsuttalelser enten med direkte kommentarer eller med tilleggsundersøkelser. Gjennomgående mener Statkraft at de har gjort tilstrekkelige utredninger i konsekvensutredningene som foreligger, eventuelt at mer detaljerte undersøkelser vil bli utarbeidet på et senere tidspunkt. Dette finner jeg godt begrunnet og de fleste kommentarer til høringsuttalelsene virker faglig sett fornuftige og gode. Det vises ofte til at påpekte forhold ikke vil endre seg vesentlig i forhold til dagens regulering og drift, noe som i mange tilfeller er riktig. Likevel er det noen forhold som gjør at dette er litt problematisk som begrunnes nærmere under.

Klimaendringer

Selv om Statkraft viser til at opprusting og utvidelse (O/U) av Noreverkene i begge alternativer ikke vil medføre store endringer i forhold til dagens virkninger på en rekke forhold, vil det med forventede klimaendringer likevel ikke bli tilsvarende forhold som man har sett historisk. Jeg savner derfor en vurdering av hvordan den svake eller til dels ubetydelige *tilleggsvirkningen* vil virke *sammen med* forventede klimaendringer. Vil O/U kunne føre til en eskalering av mulige negative virkninger av klimaendringer, eller vil det kanskje være mulig at O/U kan føre til en reduksjon av de mulige negative virkningene av endret klima? Dette gjelder flere forhold beskrevet i konsesjonssøknaden, for eksempel isforhold, fisk og friluftsliv på Pålsbufjorden, Tunhovdfjorden, Norefjorden og Kravikfjorden.

Kommunen har tidligere etterlyst forutsetninger som ligger til grunn for kraftmarked og klima. Statkraft har svart at dette er kraftsensitiv markedsinformasjon. Det er selvsagt ikke sensitive ting som er etterspurt, men noen generelle overordnede ting som jeg mener kan deles. For eksempel hvilket av IPCCs eller andres klimascenarier som ligger til grunn, eller hvorvidt de følger NVEs, Statnetts eller egne scenarier for markedsutvikling. Det er ikke nødvendig å beskrive scenariene med detaljer, men forklare overordnede forhold.

Statkraft skriver at det verken er normalt eller påkrevd å ta hensyn til framtidig klima i analyser av tilsigsdata. Tilsigsdata vil i stor grad påvirke kraftproduksjon, vannstand i alle magasin og innsjøer samt vannføringer i Numedalslågen. Ved ikke å ta hensyn til klimaendringer må vi kunne si at vurderinger rundt is-, vannstands- og vannføringsforhold har begrenset verdi for å kunne si noe om hvordan forholdene vil bli i fremtiden. Konsekvensutredningen sammenligner dagens forhold med hvordan forholdene ville vært i dag dersom O/U-prosjektet var gjennomført. Det er en god metode for å sammenligne alternativer med 0-alternativet, men det gir dessverre begrenset informasjon om hvordan forholdene faktisk blir.

Samlet effekt

Det er vist til små endringer med liten eller ingen konsekvens av mange forhold. Imidlertid vil jeg si at den samlede effekten av flere endringer som hver for seg ikke har stor betydning, kunne

vært belyst bedre. Vil for eksempel små endringer i vanntemperatur, isforhold, strømningsforhold, vannføring og flytting av utløp fra nytt Nore kraftverk (for begge alternativ) sammen med økt effektkjøring, kunne påvirke fisk og økosystem i Norefjorden mer enn beskrevet for hvert enkelt forhold? Det kan også være andre forhold som eventuelt kan bli forsterket av flere små eller ubetydelige endringer. Det virker ikke som det er foretatt noen vurdering av slike samlede effekter.

Rødbergdammen

Det blir vesentlige endringer i tilførsel av vann til Rødbergdammen og dermed betydelig økt oppholdstid. Kommunen har i høringsuttalelse skrevet: «En lengre tørr periode i sommerhalvåret vil derfor kunne innebære en lengre oppholdstid enn 49 timer. Vi er bekymret for hvordan vannkvaliteten i Rødbergdammen vil kunne bli i perioder med lite tilsig, og ønsker en vurdering som viser både ekstremverdier for oppholdstid og konsekvensen av lengre oppholdstid på vannkvaliteten i Rødbergdammen. Dette er ikke belyst i konsekvensutredningen.». På dette har Statkraft svart: «Kommunen uttaler at oppholdstiden vil øke i ekstremår, mens Norconsults beregning legger til grunn det tørreste året i referanseperioden, jf. fagrapport for hydrologi. Statkraft mener det er et godt nok referansepunkt for beregningene som er gjort.» Her tror jeg Statkraft ikke helt ut forstår bekymringen. Norconsult sin rapport påpeker at *gjennomsnittlig* oppholdstid i et tørt år blir 49 timer. Selv et såkalt tørt år har både litt våtere og litt tørrere perioder. Det betyr at det også sannsynligvis blir mange episoder hvor den *faktiske* oppholdstiden blir *lengre* enn den gjennomsnittlige, også i et tørt år. Det kan også hende at det blir enkelte episoder i et mer normalt år som kan ha faktisk oppholdstid lengre enn 49 timer. Jeg etterlyser en analyse av oppholdstid i Rødbergdammen som inneholder betydelig mer statistikk rundt oppholdstid. For å vurdere om det kan forventes forverring av vannkvaliteten er det nødvendig med gode analyser av oppholdstid som viser fram frekvensfordeling av episoder for eksempel sortert etter oppholdstider med intervaller på 5 timer, samt statistikk som viser maksimalverdier og andre statistiske parametere. Videre vil det være fint med en vurdering av hvordan vannkvaliteten vil påvirkes av det mest ekstreme episodene som da trolig blir betydelig lengre enn den *gjennomsnittlige* verdien i et tørt år.